

Förskole- och grundskolenämnden

Verksamhetsberättelse delårsbokslut 2022 (långversion)

Ordförande: Hampe Klein

Förvaltningschef: Louise Furness

Innehållsförteckning

1	Viktiga händelser under 2022	4
2	Ekonomisk sammanfattning	4
3	Åtgärder för budget i balans	6
4	Mål och måluppfyllelse	6
5	Verksamhetsuppföljning	11
6	Internkontroll	18
7	Personaluppföljning	19
8	Redogörelse för övrigt miljöarbete	20
9	Framåtblick.....	20
10	Målbilaga.....	21
11	Bilaga över strategiska nyckeltal	24

I Viktiga händelser under 2022

- Ny fristående förskola öppnar i Svinninge (Förskolan Svartgarn).
- Tre utförare inom pedagogisk omsorg har lagt ned sin verksamhet. En utförare har tillkommit.
- Ny fristående skola, F-6, öppnar i Margretelund (Robinson Valsjön).

2 Ekonomisk sammanfattning

2.1 Delårsbokslut

Driftsredovisning (belopp i tkr)	Helår 2022				Jan-aug		
	Budget helår	Prognos helår	Budget- avvikelse	Utfall fg år	Periodb udget	Utfall perioden	Budget- avvikelse
Verksamhetens intäkter							
Avgifter	57 660	60 360	2 700	56 755	38 440	40 797	2 357
Övriga intäkter	24 040	35 174	11 134	28 738	16 027	25 908	9 881
Generella statsbidrag och utjämning		5 700	5 700	5 053		3 804	3 804
Summa intäkter	81 700	101 234	19 534	90 546	54 467	70 510	16 043
- varav interna intäkter							
Verksamhetens kostnader							
Personalkostnader	-12 199	-11 949	250	-11 164	-8 096	-7 390	706
Lokalkostnader	-11 222	-10 022	1 200	-9 072	-7 481	-6 543	939
Kapitalkostnader	0	0	0	0	0	0	0
Köp av verksamhet	-1 089 655	-1 110 639	-20 984	-1 052 052	-725 437	-737 437	-12 000
Övriga kostnader	-7 124	-7 124	0	-8 004	-4 743	-4 085	657
Summa kostnader	-1 120 200	-1 139 734	-19 534	-1 080 291	-745 757	-755 455	-9 698
- varav interna kostnader						-449 652	
Verksamhetens nettokostnad	-1 038 500	-1 038 500	0	-989 746	-691 290	-684 945	6 345

2.1.1 Prognos mot budget

Helårsprognosen visar på en budget i balans.

Intäkterna förväntas nå en budgetavvikelse om 19,5 mnkr till följd av ej budgeterade erhållna statsbidrag som skolmiljarden, bättre språkutveckling samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola. Intäkterna av statsbidragen balanseras dock av motsvarande kostnader. Intäkterna från avgifter bedöms bli högre än budgeterat till följd av en ökad volym inom främst förskola.

Överskottet inom personalkostnader beror på temporära vakanser i samband med rekrytering inom utbildningsstaben. Lokalkostnader är lägre än budgeterat och förväntas nå ett överskott om 1,2 mnkr.

Köp av verksamhet avviker negativt till följd av högre volymer och de statsbidrag som har förts vidare till verksamheter.

En extra resursförstärkning, om 12 mnkr, för läromedel och digitala verktyg inom grundskolan har beslutats av kommunfullmäktige i juni 2022. Nämnden har fått i uppdrag att fördela den extra förstärkningen.

Med anledning av invasionen av Ukraina har verksamheterna tagit emot flyktingar i både förskola, grundskola samt fritidshem. Grundskola står för det största mottagandet och per sista augusti var 42 elever inskrivna. Barn och elevantalet påverkar volymen inom de olika verksamheterna men bedöms inte påverka nämndens nettokostnader då förvaltningen eftersöker ersättning från Migrationsverket.

Se avsnitt 5 för prognos per verksamhetsområde.

2.1.2 Utfall mot budget

Periodens utfall visar på ett överskott om cirka 6,3 mnkr mot periodens budget.

Nämndens intäkter visar på ett överskott om cirka 16 mnkr, främst till följd av ej budgeterade erhållna statsbidrag som skolmiljarden, bättre språkutveckling samt kvalitetshöjande åtgärder inom förskola. Intäkterna av statsbidragen balanseras dock av motsvarande kostnader. Intäkterna från avgifter är högre än budgeterat till följd av en ökad volym inom främst förskola.

Den positiva avvikelsen för personalkostnader beror främst på temporära vakanser i samband med rekrytering. Lokalkostnader har en positiv avvikelse mot budget.

Köp av verksamhet avviker negativt till följd av högre volymer och de statsbidrag som har förts vidare till verksamheter.

Övriga kostnader återfinns främst inom utbildningsstaben och Pedagogcentrum och innefattar ej upparbetade kostnader såsom konsultkostnader.

Se avsnitt 5 för utfall per verksamhetsområde.

3 Åtgärder för budget i balans

Förskole- och grundskolenämndens kostnader består till 97% av köp av verksamhet vilket i sin tur är direkt kopplad till volymer. Volymer innefattar antal barn/elever men även snittkostnad per individ, då ersättningsnivåer är differentierade beroende på exempelvis ålder och årskurs.

Prognosarbetet innebär att löpande analysera snittkostnader, nyttjandegrad, trender och befolkningsprognos för att få en så korrekt bedömning som möjligt av volymerna för att nå en budget i balans.

4 Mål och måluppfyllelse

Uppföljning av de flesta mål och indikatorer sker i årsbokslutet, varför utfall 2022 saknas i vissa tabeller. Officiella nyckeltal redovisas i databaser på Skolverket och i Kolada (Sveriges Kommuner och Regioner). Övriga indikatorer mäts genom interna enkäter och statistik.

4.1 Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Målet följs upp genom indikatorerna nöjdhet i förskolan som är nya i budget 2022. Uppföljning av indikatorerna sker genom enkätundersökningen Med målen i sikte (MMIS) som genomförs under hösten 2022. Utfallet redovisas därför först i årsbokslutet. Resultatet ligger till grund för utvecklingsinsatser hos huvudmännen. Tidigare uppföljning av nöjdhet i förskolan har visat höga resultat och prognosen för 2022 har därför lagts på 95 procent.

4.1.1 Barn och vårdnadshavare får ett gott bemötande i kontakt med förskolan

	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	Andel vårdnadshavare som anger att de får ett gott bemötande i kontakt med förskolan				95 %	95 %

		Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	—	Andel vårdnadshavare som anger att barnet får ett gott bemötande i förskolan				95 %	95 %

Indikatorerna är nya 2022, det saknas därför utfall för 2020 och 2021. Utfall 2022 redovisas i årsbokslutet.

4.2 Österåker ska ha en ekonomi i balans

Målet är att det inte ska finnas någon avvikelse mot budget. Vid avvikelser som inte beror enbart på volymer, ska en handlingsplan tas fram enligt budgetdirektivet. Avvikelser tidigare år har främst berott på förändringar i volymer men även i snittkostnad. Utfall 2022 redovisas i årsbokslutet.

4.2.1 Ingen budgetavvikelse utom volymer

		Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	—	Åtgärdsplan vid negativ avvikelse mot budget	0,6 %	1,7 %		0 %	0 %

Utfall 2022 redovisas i årsbokslutet 2022.

4.3 Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Kommunfullmäktige har fastställt fyra indikatorer för bästa skolkommun; nöjda föräldrar i förskola, andel behöriga lärare, andel som uppnått kunskapskraven i årskurs 9 och behörighet till gymnasieskolan. För att bidra till ökad måluppfyllelse och högre kvalitet i samtliga verksamheter erbjuder Pedagogcentrum bland annat fortbildning och handledning för personal. Utfall redovisas i årsbokslut 2022.

4.3.1 Utbildningen i förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem har hög kvalitet

		Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	—	Andel förskollärare med förskollärexamen	24 %	31 %		33 %	35 %
—	—	Andel vårdnadshavare som anger att de är nöjda med barnets förskola	91 %	91 %		95 %	100 %

		Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	■	Andel heltidsanställda förskollärare med förskolläraryrkeslegitimation	28 %	31 %		33 %	35 %
—	■	Andel anställda i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn	16 %	13 %		15 %	17 %
—	■	Andel barn 3-5 år som är inskrivna i förskola	91 %	88 %		90 %	85 %
—	■	Andel elever i åk 9 som minst har uppnått kunskapskraven i alla ämnen	82 %	84 %		90 %	100 %
—	■	Genomsnittligt meritvärde åk 9 (17 ämnen)	242	247		250	250
—	■	Andel heltidsanställda lärare i grundskolan med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne	65 %	67 %		70 %	85 %
—	■	Andel elever i åk 3 som klarar alla delprov i nationella prov i svenska				95 %	100 %
—	■	Andel elever i åk 3 som klarar alla delprov i nationella prov i matematik				95 %	100 %

Indikator "Andel barn 3-5 år inskrivna i förskola" var ny 2021. Källa: Kolada.

Indikator "Nationella prov åk 3" Utfall saknas 2020 och 2021 eftersom skolorna inte var skyldiga att redovisa resultat till SCB/Kolada under Coronapandemin. För samtliga indikatorer gäller att utfall 2022 redovisas i årsbokslutet.

4.4 Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

Genom fortbildning och handledning bidrar Pedagogcentrum till att personal i förskolor och skolor får ökad kunskap om olika funktionsvariationer och redskap att undanröja hinder för lärande och utveckling. Ett exempel är

insatser under rubriken Att möta olikheter (AMO) som syftar till att öka kunskap om funktionsvariationer, till exempel neuropsykiatriska diagnoser (NPF) och öka tillgängligheten i undervisningen.

Andel barn och elever som uppger att de är delaktiga i utbildningen mäts genom enkäten MMIS och redovisas i årsbokslutet. Delaktighet är ett av målen i läroplanerna för förskola och skola. Resultatet utgörs av ett index från ett antal frågor kring undervisningen. Utfallet vid senaste enkäten i förskola hösten 2021, var 90 procent positiva svar. För grundskolan var det sammantagna resultatet betydligt lägre, endast 71 procent.

Resultaten från enkäterna redovisas och analyseras tillsammans med respektive verksamhet som därefter ansvarar för åtgärder.

Andel enheter som deltar i fortbildningsinsatser genom Pedagogcentrum väntas öka 2022 i jämförelse med den tillfälliga, men begränsade, minskningen 2021 beroende på restriktioner under Coronapandemin.

4.4.1 Alla barn och elever har möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar enligt utbildningens mål

		Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	■	Andel enheter som deltar i utbildning kring funktionsvariationer genom Pedagogcentrum	89 %	84 %		95 %	100 %
—	■	Andel barn i förskola som uppger att de är delaktiga i sin utbildning	90 %	90 %		95 %	95 %
—	■	Andel barn i grundskolan som uppger att de är delaktiga i sin utbildning	79 %	71 %		95 %	95 %

Utfall 2022 redovisas i årsbokslutet. Indikatorn "delaktighet i utbildningen" var ny 2022. Utfall 2020 och 2021 redovisas som jämförelse.

4.5 Österåker ska ha en trygg miljö

Målet följs upp genom enkätundersökningen Med målen i sikte (MMIS) som besvaras av barn i förskola och skola. Nyckeltalet är ett sammanvägt index av flera frågor om barnets/elevens upplevda trygghet.

4.5.1 Barn och elever är trygga i sin förskola och skola

	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	Andel barn som uppger att de är trygga i sin förskola	97 %	97 %		100 %	100 %
—	Andel elever som uppger att de är trygga i sin skola	89 %	89 %		90 %	100 %

Utfall 2022 redovisas i årsbokslut 2022.

4.6 Österåker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka

Genomförd gymnasieutbildning är en de viktigaste förutsättningarna för framtida goda livschanser och utvecklingsmöjligheter. Indikatorn avser andel behöriga till ett nationellt yrkesprogram i gymnasieskolan i samtliga skolor inom kommunen. Resultatet har ökat från 2020.

4.6.1 Alla ungdomar i Österåkers kommun ska ha en gymnasieutbildning

	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
—	Andel behöriga till yrkesprogram i gymnasieskolan	87 %	92 %		95 %	100 %

Utfall 2022 redovisas i årsbokslut 2022.

4.7 Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar

Förskole- och grundskolenämnden prognostiserar årligen platsbehovet inom nämndens verksamhetsområde vilket bland annat ligger till grund för beslut om utbyggnad av förskolor och skolor. Rapporten överlämnas till Kommunstyrelsen.

4.7.1 Barn och ungdomar i Österåkers kommun ska ha god tillgång till förskola och skola

	Resultatindikatorer	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Mål 2022
→	Lokalbehovsprognos uppdateras årligen					

Lokalbehovsprognos 2022 har färdigställts i anslutning till delårsbokslutet 2022.

5 Verksamhetsuppföljning

5.1 Verksamhetsuppföljning - delårsbokslut

Driftsredovisning per verksamhet (belopp i tkr)	Helår				Januari-Augusti		
	Budget 2022	Prognos 2022	Budget-avvikelse	Utfall 2021	Period-budget	Utfall perioden	Budget-avvikelse
Nämnd	-960	-960	0	-954	-597	-541	56
Stab	-10 790	-10 540	250	-9 592	-7 193	-6 622	572
Pedagogcentrum	-8 260	-8 260	0	-7 900	-5 507	-4 453	1 053
Total gemensamma kostnader	-20 010	-19 760	250	-18 446	-13 297	-11 616	1 681
Förskola							
Förskola	-281 430	-283 530	-2 100	-267 357	-187 620	-191 585	-3 965
Pedagogisk omsorg	-11 130	-11 130	0	-10 672	-7 420	-7 363	57
Stöd i förskola och pedagogisk omsorg	-7 270	-7 270	0	-6 692	-4 847	-5 033	-186
Socioekonomisk viktning (fsk)	-1 560	-1 560	0	-1 490	-1 040	-1 010	30
Språkförskola (Penseln)	-1 190	-1 190	0	-1 191	-793	-802	-9
Ingmarsö PO	-170	-170	0	-170	-113	-113	0
Omsorg på obekvämt arbetstid	-520	-270	250	0	-347	0	347
Öppen förskola	-1 530	-1 530	0	-1 730	-1 020	-1 020	0
Total förskola	-304 800	-306 650	-1 850	-289 302	-203 200	-206 926	-3 726
Grundskola							
Förskoleklass	-36 760	-36 460	300	-34 793	-24 507	-24 010	497
Grundskola år 1-9	-511 450	-509 450	2 000	-492 257	-340 967	-337 596	3 370

Fritidshem	-79 870	-81 270	-1 400	-77 122	-53 247	-52 755	492
Elevstöd	-41 010	-39 810	1 200	-37 577	-26 340	-23 552	2 788
Socioekonomisk viktning (Salsa)	-11 680	-11 680	0	-10 798	-7 787	-7 788	-1
Skärgårdsstöd, skola	-410	-410	0	-650	-273	-273	0
Modersmål	-4 540	-4 540	0	-3 831	-3 027	-2 240	786
Förberedelseklass	0	0	0	-720	0	0	0
Total Grundskola	-685 720	-683 620	2 100	-657 748	-456 147	-448 215	7 932
Särskola							
Grundsårskola	-23 170	-23 970	-800	-20 204	-15 447	-15 260	187
Fritidshem inom särskola	-4 800	-4 500	300	-4 043	-3 200	-2 929	271
Total Särskola	-27 970	-28 470	-500	-24 247	-18 647	-18 189	458
Verksamhetens nettokostnader	-1 038 500	-1 038 500	0	-989 745	-691 290	-684 945	6 345

5.2 Nämnd

Förskole- och grundskolenämnden ansvarar förutom drift för fullgörande av kommunens uppgifter enligt skollagen eller annan författning inom följande områden

- Förskola, pedagogisk omsorg och annan pedagogisk verksamhet
- Förskoleklass
- Grundskola
- Fritidshem
- Anpassad grundskola (tidigare grundsårskola)

Förskole- och grundskolenämnden har fram till augusti haft fyra sammanträden. Helårsprognosen förväntas bli enligt budget.

5.3 Stab

Staben på Utbildningsförvaltningen arbetar för två nämnder. Inom Förskole- och grundskolenämnden omfattar uppdraget bland annat resursfördelning, uppföljning av kvalitet och resultat, myndighetsbeslut inom särskola, fördelning av tilläggsbelopp, systemförvaltning och framtagande av lokalbehovsprognoser.

Överskottet för perioden beror på ej upparbetade kostnader, såsom konsultkostnader, samt lägre personalkostnader till följd av temporära vakanser i samband med rekrytering. Helårsprognosen förväntas bli ett överskott om 250 tkr mot budget.

5.4 Pedagogcentrum

Pedagogcentrum erbjuder stöd, utveckling och inspiration till förskolor och skolor i Österåker i form av fysiska och digitala fortbildningar, föreläsningar, workshops, handledning och materialutlåning. Verksamheten vänder sig till pedagoger och skolledare och utformas efter behov och önskemål från verksamheterna.

Pedagogcentrum har genomfört ett flertal insatser och aktiviteter under 2022. Nedan följer ett axplock av insatser under 2022. Nyttjandegraden är god. Utvärderingar av insatserna är positiva och pedagoger anger att de fått nya kunskaper och insikter i arbetet med barn och elever.

Att möta olikheter (AMO)

Under året har enheterna nyttjat Pedagogcentrums utbud inom AMO genom bland annat skraddarsydda insatser, handledning, fortbildningar från det fasta kursutbudet och utlåning av pedagogiskt material. En digital utbildning inom delaktighet både mot förskola och skola har färdigställts och kommer att utvärderas allteftersom enheterna tagit del av den. Den särskilda utbildning som riktar sig mot undervisningsresurser har fortsatt i form av en fördjupning med goda resultat. Undervisningsresursutbildningen kommer att bli ett stående inslag i Pedagogcentrums utbud och är, efter beslut från skolchef, obligatorisk för nyanställda undervisningsresurser i kommunen. Vidare har fortsatt stöd till kommunens centrala elevhälsa getts i form av handledning till skolsköterskor och kuratorer. Även fortsatt utbildning till alla kommunens elevhälsoteam som påbörjades för två år sedan i samverkan med chef för centrala elevhälsan.

Språkutvecklande arbetssätt i förskolan

Under 2022 har Pedagogcentrum tagit del av statsbidraget "För bättre språkutveckling i förskola" summan är 1,6 miljoner kronor. Där syftet är att stärka språkutvecklingen i svenska i förskolan, särskilt för barn som har ett annat dagligt umgängesspråk i hemmet än svenska. Det beslutades tillsammans med nämnden att göra en insats mot de tre förskolor i kommunen med högst antal barn med annat umgängesspråk än svenska. De tre förskolorna är mycket positiva och deras pedagoger kommer delta under året i ett språknätverk som leds av Pedagogcentrums specialpedagoger. Fokus är kompetensutveckling av förskolepersonal i språkutvecklande arbetssätt i svenska samt högläsningens betydelse. Utöver de tre förskolorna har medel även betalats ut till Berga och Ljusterö öppna förskola som en del av projektet. Öppna förskolan har med hjälp av medlen kunnat utöka antal medarbetare, samt med handledning av Pedagogcentrum, organiserat särskilda språkutvecklande insatser i verksamheten.

Många förskolor i kommunen har även tagit del av de digitala föreläsningar, moduler, pedagogcentrum köpte in tidigare år. Som är gjorda av logopeden Karolina Larsson, som ger en möjlighet att utveckla ett språkutvecklande arbetssätt på förskolan. Modulerna har gett positiv effekt ute på förskolorna och många rektorer har menat att det gett pedagogerna en gemensam vetenskaplig grund samt ökad kunskap kring språkutveckling.

Sökbara medel för anpassning av undervisning

2020 fick Pedagogcentrum i uppdrag att erbjuda sökbara medel för anpassning av undervisningen i förskola och skola. Insatsen togs väl emot och har kunnat erbjudas även under 2021. Både förskola och grundskola har kunnat ansöka om medel. Bidragets storlek har anpassats efter storlek på enhet. Utvärderingarna från skolorna under 2022 visar på stor effekt i undervisningen. Arbetsron har ökat och eleverna kommer snabbare till ro. Eftersom detta bidrag är ett tydligt tillägg till ordinarie materialinköp har det dessutom givit möjlighet till diskussioner kring hur lärmiljön kan anpassas på olika sätt, vilket också ger effekter på undervisningen. Samtliga skolor uppger att de parallellt med detta bidrag på olika sätt arbetar med trygghet och studiero varför medlen varit ett välkommet bidrag till önskade insatser. Förskolans utvärdering 2022 visar på att de har getts möjlighet att köpa in material som stärkt förskolans arbete kring digitalisering, språkutvecklande arbetssätt samt hjälpmedel som underlättar för flerspråkiga barn i förskolan.

Pedagogisk kick-off

Det årliga eventet genomfördes digitalt i samband med skolstart. För att på ett bra och proffsigt sätt hantera arrangemanget, tog vi i år hjälp av Lärarfortbildning AB. Temat för årets konferens var pedagogiskt utvecklingsarbete i vardagen samt ledarskap. Området ringades in i 2021 års enkätundersökning "Med målen i sikte", där indikationer på behov av ökad kunskap inom området identifierats. I år fanns möjlighet att ta del av en inspelad variant under två veckor efter skolstart för att öka tillgängligheten vilket togs väl emot och nyttjades av en hel del. Dessutom erbjöds fyra spår av kick-off:en (en mot förskola, en mot skola, en mot fritidshem samt en gemensam) för att ytterligare öka relevansen och tillgängligheten. Omkring 1000 medarbetare i förskola och grundskola tog del av innehållet i kick-offen.

Jord till bord

Pedagogcentrum har fördelat 125 tkr till tretton förskolor samt tre skolor, som genomfört projekt i linje med syftet för den politiska satsning "Jord till bord" som formulerades för några år sedan. Många av enheterna som deltog såg en fördel med att man kunde synliggöra läroplanen med hjälp av "Från jord till bord" samt att miljömålen tydliggjordes. En annan fördel många nämner är att barnen/eleverna kunde följa maten från frö till en del av en måltid. Detta gjorde att fler barn/elever vågade prova vegetariska rätter till lunch. Odlingarna stärkte samhörighet och gemenskap och man fick en social mötesplats man kunde gå till.

Materialutlåning

Under 2022 har ett arbete påbörjats för att utveckla materialutlåningen som erbjuds inom Språkverkstan. Inaktuellt material har plockats bort och nytt material har tillkommit. Vi ser en ökande grad av utlåning till framför allt skolor och en anpassning av utbud har gjorts. Bland annat har ett flertal koncentrationshöjande artiklar köpts in för utlån. Detta har resulterat i större efterfrågan, vilket gör att det finns planer att köpa in fler sådana. Många enheter hör också av sig till Pedagogcentrum med önskemål om inköp, för att enheten ska ha möjlighet att pröva en artikel innan inköp.

Fortbildning mot grundsärskolan

Under läsåret 2021/2022 har det pågått en satsning inom ramen för ett statsbidrag som Pedagogcentrum sökt och beviljats genom Specialpedagogiska skolmyndigheten. Satsningen riktar sig mot anpassade grundskolorna och syftar till att fortbilda de pedagoger som arbetar där. Tema har bland annat varit att organisera för en tillgänglig lärmiljö och därmed öka kunskapen inom neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt språkutveckling. Vid sidan om detta har även dessa skolor beviljats medel för inköp av anpassat material. I slutet av 2022 redovisar skolorna resultatet av detta.

Metodverkstan

Verksamheten öppnar i början av höstterminen efter två års stängning med anledning av pandemin. Metodverkstan har samma upplägg som tidigare år. Pedagoger kommer tillsammans med barngrupp för praktisk handledning i uppdraget. Vi har gjort små förändringar i koncept och miljö för att se till att verksamheten håller den kvalitet för fortbildning som innan pandemin.

Chefsbyte

Under första halvåret har chefen för Pedagogcentrum slutat, rekrytering har skett och i augusti tillträdde en ny utvecklingschef.

Det ekonomiska utfallet för perioden visar på ett överskott på cirka 1 mnkr på grund av ej upparbetade kostnader. Prognosen för helår är enligt budget.

5.5 Förskola

Förskolan är det första steget i barnets utbildning och erbjuds barn från och med ett års ålder. I Österåkers kommun finns det 17 kommunala förskolor och 21 enskilda förskolor.

Språkförskolan

Språkförskolan Penseln har 8 platser för barn med grav tal- och språkstörning. Verksamheten drivs i samverkan med Regionen som finansierar en logopedtjänst, vilket genererar en intäkt i budget.

Stöd i förskola och pedagogisk omsorg

För extraordinära stödinsatser finns möjlighet för fristående förskolor inom och utanför kommunen och kommunala förskolor utanför kommunen att ansöka om ett individuellt utformat tilläggsbelopp. För kommunala verksamheter inom kommunen utgår ett verksamhetsstöd som fördelas genom produktionsförvaltningen.

Socioekonomisk viktning

Viktade resurser utgår till enheter med minst 50 platser som har mer än 40 procent barn med föräldrar födda utomlands. 2022 erhöll två kommunala och en fristående förskola tilldelning.

Skärgårdsstöd

Skärgårdsstöd avser kompensation för merkostnader som har samband med verksamhetens geografiska läge, till exempel kostnader för transporter. Tidigare även kallat glesbygdstöd. I budget 2022 utgår skärgårdsstöd för pedagogisk

omsorg på Ingmarsö som drivs i kommunal regi.

Omsorg på obekvämt arbetstid

Verksamheten har varit stängd under coronapandemin och första halvåret 2022, men öppnades 1 augusti 2022. Prognosen på helår är ett överskott om 250 tkr.

Det ekonomiska utfallet för förskola för perioden är ett underskott med nära 4 mnkr. Underskottet beror på höga volymer inom förskola under vårterminen. Antal barn och snittkostnaden är i regel lägre under höstterminen jämfört med vårterminen. Detta beror dels på att de barn som lämnar förskolan och går vidare till förskoleklass ofta är fler än de nya barn som börjar förskolan i augusti. Det beror också på att de barn som fyller tre år under året från och med juli räknas in i ålderskategorin 3-5 år. Det som dock går att se avseende höstens volymer är att antalet barn som börjar förskolan är fler än tidigare prognosticerat. Uppskattningsvis kommer det att gå cirka 55 fler barn sett på helår jämfört med budget och prognosen för helår är därför ett underskott om 2,1 mnkr. Först i september fås en tydligare bild av antalet barn samt snittkostnad då majoriteten av höstterminens barn hunnit börja.

5.6 Pedagogisk omsorg

I Österåkers kommun finns det 20 verksamheter i enskild regi inom pedagogisk omsorg som bedrivs i det egna hemmet (familjedaghem) och en verksamhet i kommunal regi som bedrivs på Ingmarsö i en lokal som tidigare varit förskola. Pedagogisk omsorg ingår i kommunens samlade barnomsorgsutbud via kommunens hemsida.

Det ekonomiska utfallet för perioden är i linje med budget och förväntas nå budget på helår.

5.7 Förskoleklass, grundskola och fritidshem

Förskoleklass

Utfall för perioden visar ett överskott till följd av lägre snittkostnad och färre antal barn jämfört med budget. Under höstterminen väntas en högre volym inom förskoleklass, sett till helår innebär det cirka fem fler barn än budget. Trots en ökad volym väntas förskoleklass nå ett överskott på helår med 300 tkr till följd av en lägre snittkostnad.

Grundskola

Utfallet för grundskola i perioden är ett överskott om nära 3,4 mnkr. Vårterminens utfall var ett överskott om cirka 1,6 mnkr till följd av en lägre volym samt en lägre lokalkostnad jämfört med budget. Under juli och augusti, innan höstterminens elever för respektive skola har fastställts, utgår schablonersättning som sedan regleras i september. Detta innebär att det överskott grundskola visar i augusti kommer att regleras nästkommande månad. Lokalkostnaden prognosticeras till att vara 1,2 mnkr lägre än budget på

helår och volymavvikelsen mot budget förväntas att bestå varvid prognosen är ett överskott om 2 mnkr.

Fritidshem

För perioden visar fritidshem ett överskott om nära 500 tkr. Under hösten väntas betydligt fler elever nyttja fritidshem, en budgetavvikelse om cirka 100 elever estimeras. Prognosen visar på grund av de förväntade volymerna ett underskott om 1,4 mnkr men kan komma att justeras.

Elevstöd

Inom posten elevstöd ingår individuellt prövade tilläggsbelopp, verksamhetsstöd och strukturbidrag till fristående resursskolor och centrala särskilda undervisningsgrupper. Utfallet för perioden visar på ett överskott om nära 2,8 mnkr men förväntas att justeras retroaktivt i takt med genomgång av ansökningar för hösten. Prognosen för helåret visar ett överskott mot budget på 1,2 mnkr men även den kan komma att justeras.

Socioekonomisk viktning/SALSA

Budget 2022 är totalt 11,7 mnkr. Resurserna viktas utifrån andel föräldrar med låg utbildningsnivå och andelen nyinvandrade elever. 2022 har viktade resurser tillfallit kommunala enheter. Utfall och prognos följer budget.

Skärgårdsstöd

Fördelas som kompensation för merkostnader i verksamheten, t ex transporter, lägre volym och högre personalkostnader. 2022 har extra resurser tilldelats Ljusterö skola. Utfall och prognos följer budget.

5.8 Grundsärskola

Grundsärskola (anpassad grundskola från ht 2023) anordnas på Sjökarbyskolan och Solskiftesskolan. Under perioden jan - aug 2022 var i snitt 52 elever inskrivna i verksamheten varav 14 elever gick i grundsärskolor utanför kommunen. Under den kommande tioårsperioden vänts en ökning med ett tiotal elever. För grundsärskolan tillämpas en ersättningsmodell med grundbelopp och extra ersättning i fem behovsnivåer.

Under höstterminen väntas fler elever börja i grundsärskolan vilket gör att helårsprognosen landar på 55 elever jämfört med budgeterade 50 elever. Prognos för helår visar därför ett underskott med 800 tkr kopplat till ökade volymer.

6 Internkontroll

Id*	Kontrollmoment:	Metod:	Periodicit	Uppföljnings-ansvarig	Resultat**
Cent 1a	Kontroll att intäkter och kostnader är korrekt konterade	Kontrollrapport	8 ggr/år	Controller	Inga avvikelser
Cent 1b	Kontroll inför inlämning av Räkenskapssammandrag (RS)	excelmall	1 ggr/år	Controller	Inga avvikelser
Cent2	Kontroll av upprättandet av registerförteckningar	mall	Minst 1 ggr/år	Controller	Revision av tidigare års förteckning pågår
Cent3	Kontroll av löneutbetalningar	rapport	1 ggr/mån	Utb.dir/enhetschefer	Inga avvikelser
Cent4	Kontroll av uppgifter som levereras i statistiksyfte	rutin	Minst 1 ggr/år	Controller	Inga avvikelser
UBF 1	Utbetalning av resurs till korrekt mottagare/konto	Stickprov av utbetalning	1 ggr/mån	Controller/Utb.dir.	Inga avvikelser
UBF 2	Korrekt upphandling av konsulttjänster inom PC	Förteckning över upphandlade konsulter	1 ggr/år	Utv.chef /Utb.dir.	Inga avvikelser

7 Personaluppföljning

7.1 HR

I tabellerna nedan redovisas personalstatistik 2020, 2021 och utfall för delåret 2022.

7.1.1 Antal anställda

Nyckeltal	Utfall Delår 2020	Utfall Helår 2020	Utfall Delår 2021	Utfall Helår 2021	Utfall Delår 2022
Antal årsarbetare, tillsvidareanställda, 31 dec respektive 31 aug	22	22,2	19,3	18,3	20,3
Antal årsarbetare, tidsbegränsad anställning, 31 dec respektive 31 aug	1,8	1,8	1,8	1	0,8
Antal anställda med månadslön, 31 dec respektive 31 aug	25	25	22	20	22

7.1.2 Sjukfrånvaro

Nyckeltal	Utfall Delår 2020	Utfall Helår 2020	Utfall Delår 2021	Utfall Helår 2021	Utfall Delår 2022
Sjukfrånvaro, per helår respektive jan-juni vid delår	4,1	3,3	5,7	4,5	7
Andel av sjukfrånvaron som är långtidssjukfrånvaro (60 dagar eller mer)	0	7	58	45	42
Andel av sjukfrånvaron som är korttidsfrånvaro	100	93	43	55	58

8 Redogörelse för övrigt miljöarbete

Förskole- och grundskolenämndens miljöarbete utgår från kommunens miljömål och anknyter till flera av målen i Agenda 2030.

Nämnden fördelar resurser till projekt inom ramen för ”Jord till Bord”. Syftet är att öka barn och elevers medvetenhet om ett hållbart samhälle genom att följa produktionskedjan av livsmedel. Det kan till exempel innebära att en förskola tilldelas resurser för ett växthus där barnen själva får odla grönsaker till förskolan.

Pedagogcentrum erbjuder webbaserade utbildningar som syftar till att minska skadliga ämnen i förskolan.

Genom att tillämpa kommunens upphandlingspolicy och upphandlade leverantörer säkerställs att varor och tjänster följer kommunens miljöregler.

9 Framåtblick

Tydligare och utökade krav på pedagogisk omsorg införs från den 1 januari 2023 i syfte att stärka kvalitet och likvärdighet i pedagogisk omsorg. Bland annat ställs högre krav på kompetens, lämplighet och ekonomiska förutsättningar för att bedriva verksamheten. En kommun ska efter ansökan pröva om en enskild kan godkännas som huvudman för pedagogisk omsorg som ska bedrivas i kommunen.

Lagändring för att öka deltagandet i förskolan införs i skollagen från den 1 juli 2023, innebärande att hemkommunen är skyldig att ta kontakt med vårdnadshavare från att barnet ska fylla tre år för att upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Det kommer även att bli obligatoriskt för kommunerna att erbjuda förskola till barn som har bott i Sverige under en kort tid.

Nya principer för betygssättning införs från den 1 juli 2022. Begreppet kunskapskrav ersätts med betygskriterier. Läraren ska göra en sammantagen bedömning av elevens kunskaper i förhållande till betygskriterierna.

En ökning av volymer i grundsärskolan prognostiseras. Översyn av kapaciteten inom kommunens grundsärskola pågår i syfte att säkerställa att tillgången motsvarar efterfrågan för kommunens invånare.

Reviderade riktlinjer för förskola och pedagogisk omsorg. Från och med januari 2023 återinförs en vistelsetid på 30 timmar/vecka exklusive lov i förskola och pedagogisk omsorg för barn till föräldralediga vårdnadshavare. Utvärdering av nuvarande regelverk har påvisat fördelar och önskemål om att återinföra 30 timmar/vecka.

IOMålbilaga

Inriktningsmål	Nämndsmål/resultat mål	Resultatindikatorer			Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Målnivå 2022
Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.	Barn och vårdnadshavare får ett gott bemötande i kontakt med förskolan	Andel vårdnadshavare som anger att de får ett gott bemötande i kontakt med förskolan	—	—				95 %	95 %
		Andel vårdnadshavare som anger att barnet får ett gott bemötande i förskolan	—	—				95 %	95 %
Österåker ska ha en ekonomi i balans	Ingen budgetavvikelse utom volymer	Åtgärdsplan vid negativ avvikelse mot budget	—	—	0,6 %	1,7 %		0 %	0 %
Österåker ska vara bästa skolkommun i länet	Utbildningen i förskola, förskoleklass, grundskola, grundskola och fritidshem har hög kvalitet	Andel förskollärare med förskollärexamen	—	—	24 %	31 %		33 %	35 %
		Andel vårdnadshavare som anger att de är nöjda med barnets förskola	—	—	91 %	91 %		95 %	100 %
		Andel heltidsanställda förskollärare med förskollärlärolegitimation	—	—	28 %	31 %		33 %	35 %
		Andel anställda i förskolan med gymnasial utbildning för arbete med barn	—	—	16 %	13 %		15 %	17 %
		Andel barn 3-5 år som är inskrivna i förskola	—	—	91 %	88 %		90 %	85 %
		Andel elever i åk 9 som minst har uppnått kunskapskraven i alla ämnen	—	—	82 %	84 %		90 %	100 %

Inriktningsmål	Nämndsmål/resultatmål	Resultatindikatorer			Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Målnivå 2022
		Genomsnittligt meritvärde åk 9 (17 ämnen)	—	■	242	247		250	250
		Andel heltidsanställda lärare i grundskolan med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne	—	■	65 %	67 %		70 %	85 %
		Andel elever i åk 3 som klarar alla delprov i nationella prov i svenska	—	■				95 %	100 %
		Andel elever i åk 3 som klarar alla delprov i nationella prov i matematik	—	■				95 %	100 %
Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning	Alla barn och elever har möjlighet att utvecklas så långt som möjligt utifrån sina förutsättningar enligt utbildningens mål	Andel enheter som deltar i utbildning kring funktionsvariationer genom Pedagogcentrum	—	■	89 %	84 %		95 %	100 %
		Andel barn i förskola som uppger att de är delaktiga i sin utbildning	—	■	90 %	90 %		95 %	95 %
		Andel barn i grundskolan som uppger att de är delaktiga i sin utbildning	—	■	79 %	71 %		95 %	95 %
Österåker ska ha en trygg miljö	Barn och elever är trygga i sin förskola och skola	Andel barn som uppger att de är trygga i sin förskola	—	■	97 %	97 %		100 %	100 %
		Andel elever som uppger att de är trygga i sin skola	—	■	89 %	89 %		90 %	100 %

Inriktningsmål	Nämndsmål/resultat mål	Resultatindikatorer			Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Målnivå 2022
Osteraker ska sträva efter ett långsiktigt hållbart samhälle, där goda förutsättningar ges för människa, miljö och natur att samverka	Alla ungdomar i Österåkers kommun ska ha en gymnasieutbildning	Andel behöriga till yrkesprogram i gymnasieskolan	—	—	87 %	92 %		95 %	100 %
Stark och balanserad tillväxt som är ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar	Barn och ungdomar i Österåkers kommun ska ha god tillgång till förskola och skola	Lokalbehovsprognos uppdateras årligen	→	●					

Indikatorn "gott bemötande i förskolan" är ny 2022. Utfall från 2020 och 2021 saknas. Redovisning sker i årsbokslutet 2022. Indikatorn "nationella prov åk 3" saknar utfall 2020 och 2021 eftersom skolorna under dessa år inte behövde rapportera resultat på nationella prov beroende på coronapandemin. Resultat för 2022 kommer att redovisas i årsbokslutet.

I I Bilaga över strategiska nyckeltal

I I.1 Nyckeltal- år

I I.1.1 Pedagogisk omsorg

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Budget 2022
Antal barn pedagogisk omsorg, genomsnitt över året	159	137	135		132	130
Nyttjandegrad, pedagogisk omsorg 1-5 år	6%	5%	4%		4%	4%

Utfall för helår 2022 redovisas i årsbokslutet

I I.1.2 Förskola

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Budget 2022
Antal barn förskola, genomsnitt över året	2 453	2 480	2 578		2 728	2 673
Antal barn förskola och pedagogisk omsorg, genomsnitt över året	2 612	2 617	2 700		2 859	2 803
Nyttjandegrad, barn i förskola 1-5 år	87%	87%	84%		87%	87%
Befolkningsprognos, 1-5 år	2 826	2 855	3 066		3 140	3 060

Utfall för helår 2022 redovisas i årsbokslutet

I I.1.3 Grundskola

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Budget 2022
Befolkningsprognos 6 år	565	643	651		673	641
Befolkningsprognos, 7-15 år (åk 1-9)	5 797	5 750	5 853		5 914	5 893
Antal elever förskoleklass, genomsnitt över året	562	596	637		646	641
Total volym grundskola åk 1-9 över året	5 750	5 701	5 750		5 837	5 815

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Budget 2022
Antal elever grundskola åk 6-9, genomsnitt över året	2 646	2 612	2 618		2 625	2 615
Antal elever grundskola åk 4-5, genomsnitt över året	1 223	1 240	1 289		1 311	1 340
Antal elever grundskola åk 1-3, genomsnitt över året	1 881	1 849	1 844		1 902	1 860
Nyttjandegrad, förskoleklass	99%	93%	98%		96%	100%
Nyttjandegrad, grundskola 7-15 år (åk 1-9)	99%	99%	99%		99%	99%

Utfall för helår 2022 redovisas i årsbokslutet

11.1.4 Grundsärskola

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Budget 2022
Antal elever särskola, genomsnitt över året	33	38	47		55	50

Utfall för 2022 redovisas i årsbokslutet

11.1.5 Fritidshem

Nyckeltal	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2022	Budget 2022
Antal elever fritidshem (åk F-6), genomsnitt över året	3 011	2 971	2 960		3 103	3 000
Antal elever fritidshem inom grundsärskola, genomsnitt över året	23	24	27		30	30

Utfall för 2022 redovisas i årsbokslutet